

بسم الله الرحمن الرحيم

خلاصه جلسه 15 تربیت جنسی

استاد نیلچی زاده

مهارت پروانه مامان باش!

وقتی بیش از یک فرزند داریم و احياناً فاصله سنی بين فرزندان زياد است ممكن است بچه بزرگتر، احساس طردشدگی کند. بچه کوچکتر به خاطر لطافت و معصومیت ما را در مقام اظهار محبت شدید و غلیظ قرار می دهد و ما ناخودآگاه نسبت به بچه های بزرگتر کم توجه و بی دقت می شویم. این خطر بچه هایمان را تهدید می کند که احساس کنند دوستشان نداریم. آنها دل خوری خود را از ما با پرخاشگری و نوع برخورد هایشان نشان می دهند. در حقیقت می خواهند بگویند: چرا من برای شما خواستنی نیستم؟ چرا مقبولیت لازم را ندارم؟ به طور طبیعی بچه بزرگتر بیشتر احساس محرومیت می کند. ما فکر می کنیم به خاطر این که بزرگتر شده است نیازی به ناز و نوازشها ندارد ولی این تفکر کاملاً اشتباه است.

بچه های بزرگتر باید یقین کنند که ما خیلی برای مادرمان خواستنی هستیم. اگر کار بدی هم انجام بدهیم، هرچند مادر از کار ما خوشش نمی آید و ناراحت می شود اما ما را دور نمی اندازد. ما را دوست دارد. این چیزی است که ما باید به هزار و یک زبان، روش و شیوه به قلب فرزندانمان برسانیم؛ یعنی مهم این است که این باور در قلب آنها ایجاد شود.

آنچه می تواند برای این مسئله کمک کننده باشد، مهارت " پروانه مامان باش " است که ابراز نوازشهای لمسی، کلامی و نگاهی نسبت به فرزندانمان است. در حقیقت طرد محرومیت و احساس طردشدگی در فرزندان بزرگتر زیر ۱۴ سال است و این امکان را فراهم می کند که آنها در آغوش مادر، گرما و محبت را حس کنند.

نحوه اجرا: در نمازهای دوگانه یعنی ظهر و عصر، مغرب و عشاء، سجاده نماز را در مکانی که امکان‌دویدن بچه‌ها فراهم است، پهن می‌کنیم. قبل از نماز ظهرمان به بچه بزرگ‌تر، با محبت و عشق، اعلام می‌کنیم که: مادر جان، وقتی نماز ظهرم را تمام کردم، الله اکبر را که گفتم، آغوشم را باز می‌کنم، تو پروانه مامان باش، بدو بیا بغل مادر. می‌خواهم تو را کمی بو کنم؛ چون بچه‌ها بوی بهشت می‌دهند. می‌خواهم بیایی بغل مادر تا تو را بوس کنم و از اینکه خدا چنین فرزند خوبی به من داده است لذت ببرم. تو هم می‌توانی بوی بهشت را از من حس کنی.

بعد از نماز، دست‌هایم را باز می‌کنم تا فرزندم بدود و به آغوش من بیاید. سرش را در آغوش می‌گیرم، دستم را دور او حلقه می‌کنم، صورتم را به صورتش می‌چسبانم، او را می‌بوسم و سعی می‌کنم با نگاه پر از عشق حال خوب دل‌م را به او انتقال بدهم. حتی اگر بابت بعضی کارها و رفتارها از او آزرده هستم، سعی کنم جنبه‌های مثبت رفتاری و فکری‌اش را در ذهنم حاضر کنم و به صورت طبیعی و صادقانه مهر خود را ابراز کنم، از طریق نگاه و نوازش‌هایی که می‌کنم. هم‌زمان تعقیبات نماز مثل آیه الکرسی و تسبیحات حضرت زهرا(س) را می‌خوانم، فرزندم را ناز و نوازش و بوس می‌کنم، جمله‌های عاشقانه به او می‌گویم که خدا چقدر من را دوست داشته که بچه‌ای به این خوبی به من داده است. اجازه می‌دهم، فرزندم مثل دوره‌ی شیرخوراگی‌اش، آغوش گرم من را حس کند.

یادمان باشد: فرزندان ما بیش‌تر از هرکس دیگری نیاز دارند تا باور کنند مادر صمیمانه و بی‌دریغ و بدون هیچ شرطی عاشق آنها است و دوستشان دارد. یادمان باشد که محبت ما مادرها، جنس محبت خود خدا است که بی‌دریغ، بی‌منت و بدون هیچ قید و شرطی است.

اگر تعداد بچه‌هایم بیش‌تر است، هنگام تسبیحات حضرت زهرا(س) ابتدا فرزند بزرگ‌تر و هنگام آیه الکرسی فرزند دیگر را فرا می‌خوانم یا دو فرزند را در نماز ظهر و عصر و دو فرزند دیگر را در نماز مغرب و عشاء. به صورت متناوب جایشان را عوض می‌کنم؛ چون می‌خواهیم با همه نمازهایمان انس بگیرند. مهم این است که بچه‌ها بدانند هنگام نماز مادر باید منتظر باشند تا مادر سلام بدهد و بعد به آغوش مادر بروند. این باید تبدیل به یک عرف و عادت عاشقانه شود؛ خدا، من و مادرم.

هدف: هدف این است که فرزند ما هم به نماز عشق بوزد، هم رابطه‌اش با خدا عمیق‌تر شود و هم اینکه فکر نکند چون بزرگ‌تر شده است او را نادیده می‌گیریم یا آن محبتی را که باید به او اظهار و ابراز کنیم فقط برای کوچک‌ها قرار می‌دهیم در واقع امنیت عاطفی‌اش باید تامین شود.

سوال: در رابطه با پسر بچه‌هایی که هوشیاری‌های جنسی‌شان آشکار شده و ممکن است در آغوش گرفتن آنها کمی اثر منفی داشته باشد، چه کار کنیم؟

باید با یک هوشیاریِ مادرانه، پرمحبت، پر از اقتدار و قاطعیت نشان دهید که تو فرزند من هستی، تو را بوسیدم و در آغوش گرفتم. حالا سرت را روی پایم بگذار تا موهایت را نوازش کنم. او باید یاد بگیرد، قرار نیست مثل بچه ۷ ساله به آغوش شما بیاید، بماند و احیاناً شما حس کنید که دارد یک رفتار یا احساسِ شبه جنسی انجام می‌دهد. مهم این است که او محبت را از نوازش شما، بدون هشدارها و آسیب‌های جنسی کاملاً دریافت کند.

گاهی پدرها در مورد دخترهایشان و مادرها در مورد پسرهایشان دچار این جوها می‌شوند که: چون می‌ترسیدیم احساس غلط جنسی در او زنده شود؛ از وقتی که نزدیک دوره بلوغ شده، دیگر او را در آغوش نگرفتیم یا نبوسیدیم. این خطرناک است. همان‌طور که برعکس این قضیه هم خطرناک است؛ یعنی پدر و مادرهایی که بی‌محابا این کار را می‌کنند؛ مثلاً پدری که به راحتی دختر بچه ۱۵ یا ۱۶ ساله‌اش را محکم در آغوش می‌گیرد، می‌بوسد و دختر نیز همین حالت را با پدر دارد یا پسری که این حالت را با مادرش دارد. نه فرزندان را از محبت و نوازش‌های خود محروم کنیم و نه اینکه خدایی ناکرده به آنها آسیب بزنیم.

یکی از نوازش‌های لمسی عمیق و تاثیرگذار بوسیدن است. انواع بوسه عبارت است از:

انواع بوسه‌ها

۱- بوسه عزت ۲- بوسه کرامت ۳- بوسه محبت ۴- بوسه لذت

بوسهٔ عزت، بوسه‌ای است که فرد خود را کوچک می‌کند تا بسیار بزرگ‌بودنِ طرفِ مقابلش را آشکار کند. این بوسه در مقابل ۴ گروه برای ما تعریف دارد: ۱- پدر ۲- مادر ۳- عالم ۴- معلم.

بوسیدن دست و پای این 4 نفر، پذیرفته شده است. البته برای مادر، بوسیدن پا به طور ویژه تأکید شده. عالم و معلم هم در صورتی که نامحرم نباشند و آلا اگر نامحرم باشند، بوسیدن دست و پای آنها باید با یک حائل باشد.

بوسیدن دست پدر و مادر توسط والدین و پیش چشم بچه‌ها یک نوع ادب‌آموزی عملی است که می‌تواند فوق‌العاده در تربیت کمک کند. البته پدر و مادر همسر را نیز شامل می‌شود. این اتفاق هر اندازه صادقانه‌تر و با مهر و عشق بیشتر باشد، اثرگذاری‌اش در ملک و ملکوت وجود ما بیشتر خواهد شد.

۲- بوسهٔ کرامت: یعنی من می‌خواهم بگویم که تو برای من مورد احترام هستی. معمولاً بوسیدن پیشانی (محل سجده) روی سر و روی کتف راست بوسه کرامت است.

وقتی که احساس می‌کنیم بچه‌هایمان وارد سن بلوغ شدند و غیرهم‌جنس هستند؛ یعنی مادر در مورد پسر و پدر در مورد دختر، بوسه باید بوسهٔ کرامت باشد. این باید تبدیل به یک روش شود. البته بهتر است که از همان بچگی بوسهٔ کرامت را دریافت کنند تا برایشان عجیب نباشد؛ یعنی ببینند که بوسهٔ کرامت یک بوسهٔ خیلی دل‌نشین، دل‌خواه و برای آدم‌هایی است که خیلی خواستنی و محترم هستند.

اگر فرزندمان سوال بپرسد که همه صورت همدیگر را می‌بوسند، چرا شما پیشانی، روی سر و کتف راست من را می‌بوسید؟ با زبان شیرین، متناسب با سن او توضیح بدهید که مادر جان! من پیشانی تو را می‌بوسم چون کسی که سرش را برای خدا خم می‌کند و روی مهر می‌گذارد و سجده می‌کند مثل ماه می‌درخشد و پیشانی‌اش نور دارد. حالا به اندازهٔ سن فرزندتان و اطلاعات خودتان در رابطه با چاکرای پیشانی که محل داد و ستد انرژی‌های نورانی است مقداری صحبت کنید و تأکید کنید بر اینکه آیهٔ قرآن می‌فرماید "يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ" اینکه روز قیامت خورشید و ماه نیست، ولی

روز است و تاریک‌ترین روز عالم است و هرکسی در صحنه‌ی قیامت، نوری که از اعمالش آورده با او همراهی می‌کند و نورِ مومن در پیشانی او است؛ در حقیقت پیش روی او را آشکار می‌کند.

بوسیدن روی سر هم به خاطر اصطلاح تاج سری " وَ لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ " (70/ اسرا) تاج کرامتی است که خداوند سر هر انسانی گذاشته است که یک موجود و یک جاندار متفاوت است. اینکه سروری انسان به عقل و دانایی‌اش است، به اینکه سرش را در مقابل ظلم و طاغوت پایین نیاورد. بوسیدن روی کتف راست، به این دلیل است که ملکی که اعمال خوب انسان را می‌نویسد، بر کتف راست قرار گرفته است. هم در شانه چپ و هم در شانه راست هر دو فرشته هستند و موجودات خوب و باارزشی هستند اما قلم این فرشته نورانی‌تر است چون جز خوبی نمی‌نویسد اما فرشته‌ای که سمت چپ است، مجبور است بدی‌ها را ثبت و ضبط کند.

۳- بوسه محبت: بین همه اقوام و ملل و بین ما ایرانی‌ها رایج است که معمولاً بوسه روی گونه است. در مورد بوسه محبت هیچ دستور دینی نداریم و هیچ فضیلت دینی هم گفته نشده است، فقط همین قدر که بوسیدن فرزندان یک حسنه، درجه و یک مغفرت است. می‌تواند بوسه محبت هم باشد. اما در رابطه با مومن، در صورتی که نفسانیت در آن نباشد، جذابیت‌های خلاف اخلاق مطرح نباشد و به شیوه و هیجان غلط نباشد، مقام و جایگاهی دارد.

۴- بوسه لذت: بوسه زناشویی است؛ برای این است که عمق عشق و عاطفه همراه با هیجان عمیق جنسی خودش را نشان دهد. خاص‌ترین بوسه لذت، بوسه لب به لب است و بعد بوسه فرق سر تا نوک پا. هیچ محدودیت و ممنوعیتی نخواهد داشت. همه این بوسه‌ها الزاماً باید مربوط به حریم خلوت دونفره زن و شوهر باشد. قرار نیست کسی در جریان قرار بگیرد یا کسی از آن باخبر باشد.

نکته: بوسه بین زن و شوهر در حضور دیگران، باید بوسه‌ی کرامت باشد.

دخترها با دخترها، پسرها با پسرها

در مورد بازی کردن خواهرها و برادرها، دخترخاله، پسرخاله، پسرعمو و... دقت کنید که این شعار مادر بزرگی "دخترها با دخترها و پسرها با پسرها" تبدیل به یک روش شود؛ یعنی اولویت ما این باشد که پسرهایمان دلشان بخواهد با پسرها هم‌بازی شوند و دخترها با دخترها هم‌بازی شوند. این را به عنوان یک ساختار تربیتی در نظر بگیریم و جدای از بحث‌های جنسی، بحث‌های جنسیتی‌اش را ببینیم. بچه‌ها من باید بتواند جنسیت زنانه یا مردانه‌ی خودش را از همان کودکی شکل و هویت بدهد و تفاوت‌های آن را به خوبی متوجه شود.

دختر بچه‌ای که با پدرش خیلی انس دارد روحیات مردانه پیدا خواهد کرد و سعی می‌کند خودش را به پدرش شبیه‌سازی کند و پسری که با مادرش خیلی انس دارد سعی می‌کند خودش را به مادرش شبیه‌سازی کند و در او روحیات زنانه خیلی قوی خواهد شد. بچه‌های ما باید از همان ابتدا جنسیت خود را در پوشش و آرایششان هم بفهمند. هم باور کنند و هم بدون اغراق آن را یاد بگیرند و بر این اساس بتوانند رشد پیدا کنند. اگر بچه‌ها خواستند با هم بازی کنند، بازی‌های غیر جنسیتی داشته باشند. مثلاً بازی‌های قدیمی سنتی، چه حرکتی و جنبشی و چه آن‌هایی که نشستنی است یا گل یا پوچ، بازی‌هایی که در آن لزوماً دیگر جنسیت مطرح نمی‌شود.

تبعیض جنسیتی ممنوع

مهم است که پسرها و دخترها بتوانند در یک ارتباط خوب، مثلاً یک خواهر و برادر در خانه با هم ارتباط حمایت‌گری و عاطفی خلاق داشته باشند. این در صورتی امکان‌پذیر است که ما تبعیض جنسیتی قائل نشویم؛ یعنی به پسرها بیش‌تر اهمیت ندهیم یا به دخترها بیش‌تر اهمیت ندهیم. هیچ وقت نگوییم آخر این دختر است، آخر این پسر است! با گفتن این حرف، تیر خلاصی به جنسیت فرزند خود زدیم چون باورش می‌شود که جنسیت خودش، جنسیت پایین‌تری است. در صورتی می‌توانیم این حرف را بگوییم که اولویتی را معین کنیم. وقتی که می‌گوییم: آخ جان! یک دختر دارم که مثل دسته گل است، به پسر هم (که احتمالاً اعتراض می‌کند: پس من چی!) بگوییم: قربان تو بروم که پسر و آقا هستی. سپس کارهای کوچکی که در خانه انجام می‌دهد یا می‌تواند انجام دهد

حلوای حلوایش کنم؛ یعنی جنسیتش را بر اساس مسئولیت‌پذیری‌های جنسیتی مطرح کنم. از همان بدو کودکی یاد بدهم که پسرها یا دخترها چه کارهایی می‌توانند انجام دهند و به همان تناسب، تقسیم کار جنسیتی صورت گیرد. مشخص است که مثلاً کارهای سخت سنگین طولانی برای پسرها است و کارهای ظریف، لطیف و همراه با دقت برای دخترها است و بهتر است پسرها این کارها را بکنند و دخترها این کارها را نکنند.

تفاوت جنسیتی آری و تبعیض جنسیتی هرگز

اینکه دختر خوبی‌هایی دارد و پسر خوبی‌هایی دارد را باید مدام در رفتار، گفتار، لالایی و نوازشم نشان بدهم و به نوعی مطالبه‌گری عاطفی کنم که دلم می‌خواهد تو اینگونه باشی. محبت من باید آنقدر شیرین باشد که خواسته دل من برای فرزندم تبدیل به یک آرمان، هدف، برنامه و سبک زندگی شود. اگر در جایی رفتار غلط و متفاوتی از او سرزد، اظهار کنم: دخترم شما که پسر نیستی قربان تو بشم! پسرم شما که دختر نیستی قربان تو بشم! اما به این معنی نیست که من یک جنسیت را به جنسیت دیگر ترجیح بدهم یا بگویم ترجیح دارد. "ای بابا! دخترها که موش هستند، پسرها شیر هستند" خیر، چنین چیزی نیست!

آشناکردن بچه‌ها با الگوهای جنسیتی خود

آشناکردن بچه‌ها با الگوهای جنسیتی‌شان خیلی مهم است. دخترها باید با دختران و زنان پاک، عفیف، دانای مستقل، فهیم و بدون استبداد مواجه شوند؛ مثلاً بچه من باید داستان قرآنی حضرت مریم را به اندازه سنش کامل بداند یا پسر من باید ماجرای حضرت عیسی، یوسف و ابراهیم(ع) را بلد باشد؛ بچه‌ای که پدرش از دنیا رفته است و عمویش او را بزرگ می‌کند ولی عمویش بت تراش است. خیلی مهم است که ما قصص قرآنی را به عنوان سبک تربیتی‌مان برای بچه‌ها واگویه کنیم و این فرصت را به آن‌ها بدهیم که در آیینة شخصیت‌های قرآن، شخصیت خودشان را ببینند، بشناسند و رشد و تعالی بدهند.

اگر در خانواده و فامیل بچه هم جنس برای فرزندمان نیست که از او الگو بگیرد، بین دوست و آشنا یا هم کلاسی‌هایش بچه‌هایی را پیدا کنید که از جهت اخلاقی، خانوادگی و روحی و اقتصادی و اجتماعی یا بهتر از ما باشند یا بسیار شبیه به ما باشند. در عین حال در روابط دوستی نظارت هم داشته باشیم! صرف اینکه بچه‌ها هم جنس هستند کفایت نمی‌کند.

خواهر و برادر تا چه سنی با هم بازی کنند؟

همیشه، تا هر سنی که هستند البته تا وقتی که:

1- بازی‌ها کنجکاوی جنسیتی نداشته باشد/

2- الگوبرداری جنسیتی رخ ندهد؛ یعنی پسر من نخواهد شبیه دخترها شود و دختر من نخواهد شبیه پسرها شود. وقت‌هایی که به صورت رفتارهای فراجنسیتی با همدیگر تعامل دارند.

سوال: فرزند من با بچه‌های غیر هم جنس مثل دختر خاله، دخترعمو تا چه سنی اجازه دارد بازی کند؟

در ۳ دوره هفت سالگی، (از تولد تا ۷ سال، از ۷ تا ۱۴ سال و از ۱۴ تا ۲۱ سال) اگر در ۷ سال اول کنجکاوی‌های جنسی و رفتارهای صرفاً جنسیتی وجود نداشته باشد، هم‌بازی بودن بچه‌ها با یکدیگر خیلی مسئله‌ساز نیست. اما در این موارد اثر تخریبی‌اش در هم‌بازی بودن می‌تواند خیلی زیاد باشد:

1- زمانی که بچه‌ها هوشیاری‌های جنسی دارند.

2- زمانی که بچه‌ها جنسیت اغراق شده دارند؛ یعنی مثلاً دخترِ ما خیلی رفتار زنانه می‌کند یا پسر ما خیلی رفتارهای مردانه می‌کند، پسر به جای قاطعیت، خشن شده و دختر به جای لطافت، خیلی لوس شده است.

3- این هم بازی شدن موجب نقش‌های جنسیتی غلط نشود مثلاً نخواهند جنس مخالف شوند.

اولویت به این است که تا حد ممکن تا سن ۵ یا ۶ سالگی (سن مدرسه) بازی‌ها تحت نظارت والدین باشد. نظارت مستقیم، بدون مداخله‌گری مستقیم بسیار مهم است.

مداخله‌گری مستقیم فقط در مواقع بحران است؛ یعنی اگر مثلاً دختر شما بخواهد با پسرعمویش بازی کند قرار نیست به اتاق بروند و بازی کنند بلکه قرار است پیش چشم شما بازی کنند. اگر در اتاق هستند، در اتاق باید باز باشد. شما باید مثل عقاب بالای سر فرزندتان باشید؛ یعنی هوش و حواستان پیش تلفن، دوست فامیل و... نباشد. باید فارغ‌البال باشید، حتی یک خواهر و برادر هم امکان دارد کنجکاوی جنسی خیلی شدید داشته باشند و به هم آسیب بزنند.

ہمدردیام کوئی